

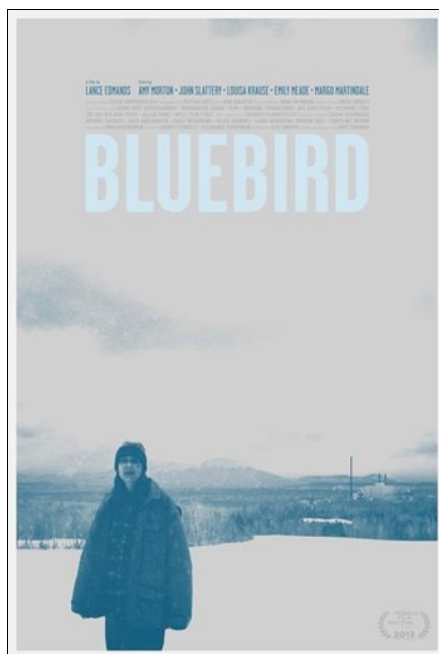
Bluebirdens sång

I EN LITEN STAD I MAINE, längst upp i nordöstra USA, nära gränsen till Kanada, bor en liten familj, Lesley, Richard, och tonåriga dottern Paula. De är *ordinary people*: hon kör skolbuss och han skördare och skotare och dottern går i high-school. Det är en skogsbrukartrakt: i hjärtat av samhället ligger pappersbruket och runt om breder milsvida hårt drivna industrikskogar ut sig, nästan värre än i Sverige (tänk vad man kan se med hjälp av Google maps!).

DE BÅDA VUXNA I FAMILJEN arbetar, hårt, och dottern extraknacker i leksaksaffären. Ändå lever de på marginalen. Det är på gränsen att de klarar av det lilla hus de bor i; ett hus med enkla fönster, nästan sommarstugestandard, i ett område där det är riktig vinter och tjugo grader kallt på nätterna. Filmen är inspelad i en stad som finns i verkligheten, man kan se den på Google, som sagt, och det är en av de intressanta sakerna i filmen. Man kan se hur fattigt det är på många sätt i detta, när man räknar ihop alla förmögenheter, världens rikaste land. Det är bara det att rikedomarna och resurserna är så ojämnt fördelade. Därför dessa knappa marginaler där folk tvingas att bo i husvagnar och där el- och telefontrådarna hänger i sina stolpar som om det vore ett u-land; det var bättre ordnat med den saken på det fattiga Kuba. De skogsmaskiner som Richard kör i sitt dagliga arbete är verkligen old-fashion och påminner också de mer om de maskiner vi såg på det blockerade Kuba än vad man väntar sig i ett land som dominerar dataindustrin och annan high-tech.

EN DAG INTRÄFFAR EN KATASTROF. Lesley blir för ett ögonblick distraherad av en fågel när hon går och städar ur bussen för dagen. Det är en liten vacker fågel med ett namn som är dubbeltydigt: det är också namnet på det företag som tillverkar de typiska gula amerikanska skolbussarna. Hon vänder sig om och tittar på fågeln som flyger omkring framme i bussen – och glömmar att kolla längst bak. Där ligger en av eleverna, gömd bakom sätena, och han blir inlåst för natten. När hon kommer till jobbet nästa morgon är pojken nästan död; vi får aldrig veta om han någonsin återfår medvetandet. Hon, som i många år har varit en pålitlig och omtyckt skolbusschaufför, utsätts nu för hårda polisförhör och avstängs från arbetet och framför allt är hon ytterst nära, inte heller här får vi

riktigt veta hur det slutar även om det antyds ett hopp i slutscenen, att helt bryta samman. Allt ställs på ända för denna hårt arbetande familj, dessa vanliga *amerikaner*, som vi säger litet slarvigt, som försöker stötta varandra: Richard och dottern sin hustru och mamma, Richards chef Richard, den lilla pojkens mormor hans unga mamma, som själv är så sårig (som 17-åring förvägrades hon av sin troende mor att göra abort; denna religiösa extremism är också USA) att hon inte riktigt klarar av att ta in det som har hänt. Därför blir hon också ett

Film: **Bluebird**. Skrivnen och regisserad av **Lance Edmands**.

I huvudrollerna Amy Morton (Lesley), John Slattery (Richard), Emily Meade (Paula), Louisa Krause (Owens mamma)

Filmen har väl slutat att gå på biograferna när detta publiceras, men den lär nog komma som dvd och kanske visas den på SVT så småningom. I så fall, missa den inte!

lätt byte för en annan sida av den amerikanska företagsamheten: den okontrollerade advokatindustrin. Den slipade advokaten söker upp henne på sjukhuset och erbjuder sina tjänster. Om hon lovar att hålla försäkringsbolagen utanför åtar han sig att stämma Lesley och ta ifrån henne och hennes familj det lilla de äger och ge en skärv till pojkens mamma.

DET ÄR EN STARK FILM med skickliga skådespelare, som trots att det är film, *fiction*, inte bara skildrar en mänsklig tragedi

di i det enskilda utan också säger så mycket om ett trasigt samhälle mitt i den rika världen. Och visar upp litet av den maktlöshet som inte bara en personlig tragedi kan leda till, utan framför allt de konsekvenser en omänsklig samhällsstruktur leder till. Och just nu, i denna tid, än så länge, mest leder till slag mot varandra – naturligtvis underblåst av dem som tjänar på splittringen. Det kan vara, som hos oss och på många ställen i Europa genom rasistiska upplopp, eller som på Balkan eller i Irak eller Syrien att man låter sig utnyttjas av andra intressen för att stilla sin egen maktlöshet. Man behöver inte ge sig ut så långt på nätet för att se hur det bubblar och kokar på olika sajter och bloggkommentarer. Filmens Richard, som inte bara ska bära hustruns förtvivlan utan också själv ser marken gunga under fötterna tar till knytnävarna. Hans arbetsgivare berättar för honom att han, också det ett så typiskt nutida riskkapitalistiskt samhällsfenomen, *har förlorat sitt kontrakt* med sågverken, och därför måste säga upp Richard. Som tappar koncentrationen för ett ögonblick i sitt farliga arbete och nästan tar död på arbetskamraterna; i sin förtvivlan efteråt ger han sig på dem med våld.

I ETT LITET SAMHÄLLE I MAINE, längst upp i nordöstra USA, nära gränsen till Kanada, sitter i filmens slutscen familjen åter samlad, i bilen på väg hem genom det vintriga landskapet: pappan kör och dottern sitter lutad mot mamman i baksätet. Vi vet inte hur det slutar, men vi hoppas innerligt att det går dem väl, att den lilla pojken återfår medvetandet och de drabbade familjerna lyckas reda ut alla trådar. I det större perspektivet, för deras egen del men också för alla andra *ordinary people* i USA, ja för oss alla som tillhör de 99 procenten, blickar vi västerut, till andra sidan av det väldiga USA. Där sluter sig arbetarna vid Boeing nu samman för att kasta av sig korrumpa fackföreningstoppar och rensar vägen för att ta fajten med den arbetsgivare som vill ta ifrån dem pensionerna och andra sociala och fackliga rättigheter. Där finns styrkan och hoppet och slutet på maktlösheten och där ska, för att travestera den kända sången,

bluebirdens sång stråla mera klar!

Jan Åhman

Jan Åhman är pensionerad sorterare och fackföreningsman.